

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luzia Altonaga Zallo

*Bermeo,
Bizkaia
(1925-2020)*

Aurkibidea

Biografia

[Gaztelu](#) inguruko [Santa Eufemia](#) kalean jaio eta hazi zen arrantzari zuzen-zuzenean lotutako familia batean. Gurasoak ere Gaztelukoak zituen, aita arrantzalea eta ama neskatila, eta sei neba-arrebatatik gazteena izan zen. Bere gurasoek baporea izateaz gain, Lamerako Gazte-leku taberna-sagardotegia ere izan zuten. Gerran 3 neba frontean izan zituen eta bera Elantxobera joan zen gainerakoekin. Gazterik utzi zuen karmeldarrek ikastetxea saregin lanetan hasteko portuan. Familiako Zallo lantegian ere aritu zen lanean.

Zintak

BRM-104

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2011-11-17
- **Iraupena:** 68 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Bilbao Telletxea, Arantza

BRM-105

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2011-11-17
- **Iraupena:** 34 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

BRM-106

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2011-11-23
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Etxekoen ezizenak

- **Erref:** BRM-104/002
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:01:37. **Bukatu:** 00:02:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

Aitaren ezizena "Simontxunekue", amarena "Kantarakue" eta senarra "Asmor".

2. Neba-arrebak

- **Erref:** BRM-104/003
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:02:20. **Bukatu:** 00:05:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Amak umea galdu ondoren familia behartsu batekoa hartu zuten berak hazteko. Umezurztegitik ekarri zuten bigarren semea, berak abortua izan ondoren. Bigarren hau gerrako zaurien eta gaixotasunen ondorioz hil zen.

3. Eskola utzi eta portura lanera I

- **Erref:** BRM-104/004
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:05:34. **Bukatu:** 00:06:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Mojetara joan zen eskolara. Eskola utzi eta portura joan ziren ahizpa eta bera sareak konpontzera.

4. Basosa egurretan, gerra garaian

- **Erref:** BRM-104/005
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:06:22. **Bukatu:** 00:09:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:

Gerran, Bermeo inguruko basoetara (Bakio eta Mundakaraino) joaten ziren egurretan; buruan eramaten zituzten kargak. Ezkutatu egiten zituzten kargak eta zatika eraman. Aitak txikitzen zizkien egurrak.

5. Lonjan, sareak tindatzen I

- **Erref:** BRM-104/006
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:09:10. **Bukatu:** 00:10:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Itsasoko "artiek" tindatzeko biltegi antzekoa egin zuten lonjan, bi ahizpen artean egiteko lana han. Nola egiten zuten lan azaltzen du.

6. Kaian konpontzen ziren sareak

- **Erref:** BRM-104/008
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:10:41. **Bukatu:** 00:11:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Ontzitik kaira eramaten zituzten sareak han bertan konpontzeko. Bi ahizpen artean konpontzen zituzten sareak, hurrengo egunerako prest egoteko.

7. "Lepoan" edo gurdian eramaten ziren sareak

- **Erref:** BRM-104/009
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:11:35. **Bukatu:** 00:12:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Bizkarrean ("lepoan") hartu eta tiraka-tiraka kargatzen zuten gurdia eta lonjara eramaten zituzten sareak, han tindatzeko.

8. Lonjan, sareak tindatzen II

- **Erref:** BRM-104/012
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:14:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Dendan erositako tinta erabiltzen zuten sareak tindatzeko. "Jaka eta fraka

narruak" jantzita, bi ahizpak aritzen ziren tindatzen. Aitaren laguntza ere izaten zuten, eta aitari berari oso gogorra iruditzen zitzaion alaben lana.

9. Noiz tindatu sareak?

- **Erref:** BRM-104/014
- **Iraupena:** 0:00:21. **Hasi:** 00:14:42. **Bukatu:** 00:15:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Uretan erabiliaren erabiliaz zurretzen zenean sarearen haria tindatzen zituzten berriz sareak.

10. Sare motak

- **Erref:** BRM-104/015
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 00:15:03. **Bukatu:** 00:15:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Sare ezberdinak zeuden: motor handiek sare handiak erabiltzen zituzten, motor txikiek "masitxetarako" txikiagoak eta beste batzuk zeuden "driben" erabiltzeko.

11. "Driben" arrantzan

- **Erref:** BRM-104/019
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:17:53. **Bukatu:** 00:18:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak

Laburpena:

Motor txikiak joaten ziren gauetz itsasora. Sareak bertikalean botatzen zituzten, arrainak kateatuta geratzeko. Goizean altxatzen zen "dribe sarie" eta ekartzen zen herrira. Orduan andreek egiten zuten "despeskan", hau da, arrainak askatzen zituzten sareetatik.

12. Sareak konpontzeko hariak

- **Erref:** BRM-104/021
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:19:05. **Bukatu:** 00:19:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Dendan erosten zituzten sareak konpontzeko hariak, sarearen arabekoak.

13. Dribetik bentara arraina

- **Erref:** BRM-104/022
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:19:28. **Bukatu:** 00:20:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak

Laburpena:

"Dribeko" arraina porturatutakoan, andreei deitzen zitzaien arraina askatzeko. Saskietan eta gurdietan eramaten zuten arraina "bentara", saltzera.

14. Bi kofradia

- **Erref:** BRM-104/024
- **Iraupena:** 0:00:21. **Hasi:** 00:21:09. **Bukatu:** 00:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Kofradia

Laburpena:

Lehenago egon ziren bi kofradia: "goikoak" eta "behekoak", baina berak ez daki ezer horri buruz.

15. Tabernako pasadizoa

- **Erref:** BRM-104/026
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:21:44. **Bukatu:** 00:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Amari aratusteetan bertan gertatutako pasadizoa kontatzen du Luziak: mozorrotutakoak ordaindu ez eta gainerako bezeroak kexatu egin zitzaizkion.

16. Amaren ardura zen taberna

- **Erref:** BRM-104/028
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:24:38. **Bukatu:** 00:25:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Aita arrantzalea "masitxetara" joaten zen eta ama tabernan geratzen zen. Aitak ere laguntzen zion herrian zegoenetan.

17. Gatzetan alboko tabernara

- **Erref:** BRM-104/030
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:25:32. **Bukatu:** 00:26:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Amak hurbileko taberna batera bidali zuen gatz bila, eta gatzarekin zihoala, erori egin zen eta kokospean egin zuen zauria.

18. Txikiteorik ez

- **Erref:** BRM-104/031
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:26:14. **Bukatu:** 00:26:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Gizonak tabernan egon egiten ziren, ez ziren txikiteoan ibiltzen.

19. Asko kantatzen zen antzina

- **Erref:** BRM-104/034
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:27:55. **Bukatu:** 00:28:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

Antzina asko kantatzen zen, bai festetan kalean, bai lanean sareak konpontzen ari ziren bitartean, baina ez du gogoratzen kanturik.

20. Esakerak eta kantuak

- **Erref:** BRM-104/036
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:29:07. **Bukatu:** 00:29:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Kanta antzeko bat errexitatu eta kantatu egiten du: "Imetxuek, Aitxe be hil jasku..."

21. Santa Eufemiara dotrinara

- **Erref:** BRM-104/041

- **Iraupena:** 0:00:29. **Hasi:** 00:31:34. **Bukatu:** 00:32:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Santa Eufemiako elizara joaten zen dotrina ikastera.

22. "Andaka" jolasean

- **Erref:** BRM-104/044
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:32:52. **Bukatu:** 00:33:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Andaka jolasten zuten: neskak nahiz mutilak aritzen ziren jolasean. Makurtuta jarri eta zeinek urrutien saltatu zen jolasa.

23. Basora joaten ziren jolastu beharrean

- **Erref:** BRM-104/045
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:33:10. **Bukatu:** 00:33:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Basora joaten ziren egurretan, jolasteko garaian, gerra denboran.

24. Karga buruan

- **Erref:** BRM-104/048
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:33:40. **Bukatu:** 00:34:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Hondartzara joan beharrean lanera joaten ziren gaztetxotan. Kintala pisatzen zuten kargak eramaten zituzten buruan.

25. Porturako arropa

- **Erref:** BRM-104/049
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:34:15. **Bukatu:** 00:35:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Portuan, lanerako, neskatilek soineko bat eta amantala eramaten zuten; oinetan zapata zahartxoak edo abarketa zaharrak. Ez zuten inolako babesik eramaten eskuetan, eta minen bat izanez gero, aguantatu eta aurrera.

26. Sareak josten ikasten

- **Erref:** BRM-104/050
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:35:04. **Bukatu:** 00:35:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Ugazabandreek irakasten zuten euren etxeetan sareak josten. Lurrean eserita, hankak luzaturik zituztela josten zituzten sareak.

27. Zakuak ere josten zituzten sare-konpontzaileak

- **Erref:** BRM-104/052
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:35:59. **Bukatu:** 00:37:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Jornal eskasa zuten sare-konpontzaileak. Gainera, motor barruko lana ere egiten zuten batzuetan. Ontzian zeuden zakuen zuloak josten zituzten itsasontzian bertan.

28. Gizarte segurantzarik gabe hasieran

- **Erref:** BRM-104/054
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:37:46. **Bukatu:** 00:38:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Hasieran gizonek baino ez zuten kotizatzen. Geroago berak ere kotizatu zuen.

29. Ume kupel barruan

- **Erref:** BRM-104/059
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:40:37. **Bukatu:** 00:42:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Nazionalak herrira sartu zirenean, portuko haitzetara joan ziren hiru emakume umeekin ezkutatzen. Horietako batek umea kupel barruan sartu zuen tiro-hotsik entzun ez zezan.

30. Kanoikadak motor txikia hondoratu

- **Erref:** BRM-104/061
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:43:40. **Bukatu:** 00:44:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Kanoikada batek portuan zegoen motor txiki bat jo eta hondoratu egin zen.

31. Elantxobera egin zuten ihes

- **Erref:** BRM-104/062
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:44:58. **Bukatu:** 00:47:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Elantxobera egin zuten ihes itsasoz. Han ere egurretan aritu ziren Ogoñoiko basoetan eta karga etxera errazago eramateko modu bitxi bat asmatu zuten bi neskatilek.

32. Hogeita hiru urterekin benetako gurasoen berri

- **Erref:** BRM-104/065
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:49:30. **Bukatu:** 00:51:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Familia eredu desberdinak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerran, seme gazteena salbu jartzearen gizon bati eman zion babesteko amak; eta umezurztegikoa zenez, haren agiri ofizialak eman zizkioten gizonari. Orduan jakin zuen gazteak umezurztegikoa zela, eta min handia eman zion.

33. Elantxoben bagenuen zer jan

- **Erref:** BRM-104/070
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:56:10. **Bukatu:** 00:58:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Elantxoben ezagunak aurkitu zituzten; amak bazuen diru apur bat janaria lortzeko. Bermeon handik, hortik eta hemendik, aurkitzen zuten zer jan; errazionamendua aurkitu zuten.

34. Etxera itzulitakoan, hura hustuta

- **Erref:** BRM-104/071
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:58:08. **Bukatu:** 00:59:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Bermeora itzulitakoan, etxean sartuta eta barrukoa lapurtuta aurkitu zuten. Auzokoren baten lapurretak ere aipatzen ditu.

35. Errazionamendua

- **Erref:** BRM-104/072
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:59:15. **Bukatu:** 01:00:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errazionamendua udalak antolatzen zuen. Paperen bitartez egiten zuten erosketa. Taloak egiteko irina eroatera errotara joaten zen.

36. Estraperloa

- **Erref:** BRM-104/074
- **Iraupena:** 0:00:14. **Hasi:** 01:01:08. **Bukatu:** 01:01:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Ontzi handiek itsasoen harrapatutakoa gorde, eta hura erosten zuten emakumeek.

37. Bihozbera zen aita

- **Erref:** BRM-104/076
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 01:01:50. **Bukatu:** 01:03:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Aita oso bihozbera zen. Hainbat ume goseturen ama bati egunero ematen zion arraina hiltunaren aita.

38. Soldaduaren pasadizoa

- **Erref:** BRM-104/078
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 01:04:18. **Bukatu:** 01:08:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Nazionalak sartu zirenean, soldadu bat hurbiltzen zitzaion eta txokolatea oparitzen zion Luziari. Amari kontatutakoan, haserre joan zitzaion soldaduari eta amari ere neskatarik emandako azalpen bera eman zion.

39. Ur bedeinkatua begizkoaren aurka

- **Erref:** BRM-106/002
- **Iraupena:** 0:03:46. **Hasi:** 00:01:02. **Bukatu:** 00:04:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Begizkoa (begizkune) zuenean ume txiki batek, ur bedeinkatua ekartzen zen hiru eliza ezberdinetatik. Nahastu, irakin eta botatzen zitzaion haurrari; "zantiretue" egitea esaten zitzaion horri.</p>

40. "Zantiretue" egiten

- **Erref:** BRM-106/004
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:05:25. **Bukatu:** 00:06:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>"Zantiretue", begizkoaren aurkako zeremonia, hiru aldiz egiten zen, "Zantiretu, zan-urrutu, zana beran lekun gelditu" formula hiru aldiz errepikatuz.</p>

41. Kontserba-fabrikan lanean

- **Erref:** BRM-106/006
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:06:58. **Bukatu:** 00:08:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Ahizpa eta biak portuan ibiltzen ziren sareak konpontzen eta osabak kontserba fabrikari lan egitera gonbidatu zituen. Burua kendu, latetan sartu... izaten zen lana. Dirua irabazteko "egin beharra" zegoen.

42. Barrilarekin jolasean

- **Erref:** BRM-106/007
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:10:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Jolasean zebiltzan, barrilaren barruan sartuta zegoen lehengusina, eta Luziak eta beste lagunek bueltaka-bueltaka eraman zuten. Osabak ikusi zituenean errieta egin zieten.

43. Arraina latan sartzen

- **Erref:** BRM-106/009
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:10:22. **Bukatu:** 00:11:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Bokarta etortzen zenean, burua kendu eta gatza ematen zitzaion. Gero "enbajau" (latan sartu). Atuna trontzotan zatitzen zen, gero frijitu eta latetan sartzeko.

44. "Pipitoia"

- **Erref:** BRM-106/012
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:14:41. **Bukatu:** 00:15:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

"Pipitoian" ipintzea esaten zaio bokarta barrilean ipintzeari. Bueltan-bueltan ipini, gatza bota, sakatu... Atuna frijitu egiten zen latan sartu aurretik.

45. Lateroak

- **Erref:** BRM-106/014
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:16:20. **Bukatu:** 00:17:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Lateroen lana kontserbaz betetako lata ixtea zen. Makina bat zuten horretarako.

46. Txitxarroak lehortzen

- **Erref:** BRM-106/017
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:19:01. **Bukatu:** 00:19:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Garai batean txitxarroak ohol (makila?) batzuetan lehortzen jartzen ziren. Gero fabrikara eramaten omen ziren

47. Gizarte Segurantzarik gabeko lana

- **Erref:** BRM-106/018
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:19:44. **Bukatu:** 00:20:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Ez dute sekula kotizatu edo Gizarte Segurantzarik izan sareginek eta kontserbetako aldizkako langileek. Fabrikako zein portukoa, biak lan gogorrak. Baina denak onak, pezeta irabazteko balio zuten eta.

48. Itxungixe, etxeko balkoian lehortzen zen arraina

- **Erref:** BRM-106/020
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:21:20. **Bukatu:** 00:23:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

"Itxungixe": arraina zabaldu, garbitu eta etxeko balkoian jartzen zen lehortzen. Lixa arrainak oso usain txarra botatzen zuen. Itxungixe, lehortutakoan, saldu egiten zitzaien baserritarrei.

49. "Itxungixe" jateko prestatzen

- **Erref:** BRM-106/023
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:24:40. **Bukatu:** 00:25:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Marmitakoa legez presta zitekeen itxungixe. Hutsik egosita ere gozoa geratzen zen.

50. Edandakoa ordaintzen ez zuen bezeroa

- **Erref:** BRM-106/026
- **Iraupena:** 0:05:14. **Hasi:** 00:27:06. **Bukatu:** 00:32:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Familiak taberna jartzen zuen Gaztelekun; sagardoa saltzen zuten. Aratuste batzuetan, gizon ezezagun batek edan eta edan egin zuen eta ordaindu ez. Amak ezagutzen zuen; eta, Aratusteak amaitu zirenean, kargu hartu zion, eta ordaindu egin behar izan zuen.

51. Terlizezko arropatxoak eta abarketak udan

- **Erref:** BRM-106/028
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:34:22. **Bukatu:** 00:35:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

<p>Jaiegunetan udan "terlizezko erropatxuak" eta abarketak erabiltzen ei zituzten. Udan zapatak.</p>

52. Mutilen begirada lizunak saregileei baporera sartzean

- **Erref:** BRM-106/030
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:35:54. **Bukatu:** 00:37:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Soinekoa edo gona janzten zuten amantalarekin. Baina bapore barrura zihoazenean lanera, mutilak azpitik gora begira izaten zituztenez, "pantalon baltzak" (kuleroak) janzten zituzten.

53. Ile-apaindegia etxean

- **Erref:** BRM-106/032
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:37:27. **Bukatu:** 00:38:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Apaintzea

Laburpena:

Ez du prakarik jantzi erresidentziara etorri arte. Bernetako ilerik ez du sekula kendu. Makilatu ere ez da egin. Burua ahizpek elkarri garbitzen zioten; erruloak jartzen zizkion ahizpari. Ile-apaindegira ez ziren joaten.

54. "Andaka" (txorromorroka) eta tabaka

- **Erref:** BRM-106/035
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:40:35. **Bukatu:** 00:42:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

"Andaka" (txorromorroka) ibiltzen ziren Lameran. Mutilekin ere bai. Kanikekin eta tabekin (tortolosak) ere ibiltzen ziren

55. Karneka (sokasaltoan)

- **Erref:** BRM-106/037
- **Iraupena:** 0:00:24. **Hasi:** 00:43:17. **Bukatu:** 00:43:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Karneka (sokasaltoan) egiten zuten txikotagaz (sokaz).

56. Ura "igarotzen" etxera

- **Erref:** BRM-106/041
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:48:35. **Bukatu:** 00:50:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Ura buruan zein eskutan "igarotzen" (igotzen) zuten etxera. Berehala

gastatzen zen. Urte asko pasatu zen etxean ur korrontea izan aurretik. Gizonek baldetan jasotzen zuten ura.

57. Beronikaren antzezpena prozesioan

- **Erref:** BRM-106/046
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:56:50. **Bukatu:** 00:58:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Prozesioan Beronikaren antzezpena egiten zen Bermeon, hiru neska joaten ziren, tartean Luzia gurutzearekin. Zein ibilbide egiten zuten kontatzen du. Ez du orduko erretratorik.

58. Demikura eta Mundakara jai giroan

- **Erref:** BRM-106/048
- **Iraupena:** 0:00:32. **Hasi:** 00:59:38. **Bukatu:** 01:00:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

Bermeoko Demiku auzoko jaietara joan izan ziren Luzia eta lagun sareginak. Handik Mundakara jaisten ziren. Han txokolatea hartu eta etxera.

59. "Txikitxua zara baiña" ume-kanta

- **Erref:** BRM-106/053
- **Iraupena:** 0:00:19. **Hasi:** 01:04:36. **Bukatu:** 01:04:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

<p>"Txikitxua zara, baiña hasiko zara hondiño" " ume-kanta.</p>

60. Leihora irtenda, kantuan

- **Erref:** BRM-106/057
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 01:07:06. **Bukatu:** 01:07:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

Bermeo oso kantazalea izan da, batez ere moila aldeko jendea (portukoa).

Jendeak leihora irtenda-eta kantatzen ei zuen. Gazterik hil zen Luziaren anaiari entzuten egoten omen zen jendea aho zabalik.

61. Papardoak danbolin-jotzaileentzat

- **Erref:** BRM-106/059
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:10:55. **Bukatu:** 01:12:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Larrinagatarrak, "Adonenekuk", danbolina jotzen zuten. Hori eskertzeko, neguko egun batean, itsasotik zetozen ontzi guztiek papardoak ekartzen zizkieten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkarte
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com